

SITRA

TULEVAISUUSBAROMETRI 2023

VALTAKUNNALLINEN ERILLISRAPORTTI 15-24-VUOTIAAT

Jaakko Hyry

Kantar TNS

Sisällysluettelo

1. Tutkimuksen toteutus, sisältö ja aineiston rakenne	3
2. Suhtautuminen tulevaisuuteen	5
3. Arviot Suomen tulevaisuudesta ja Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset näkemykseen tulevaisuudesta	27
4. Suhde megatrendeihin	35
5. Yhteiskunnalliset tavoitteet, toivottavuus ja merkitys eduskuntavaaleissa	96
LUOTTAMUSVÄLITAULUKKO	112

1. TUTKIMUKSEN TOTEUTUS, SISÄLTÖ JA AINEISTON RAKENNE

Tutkimuksen toteutus

- 15-84 –vuotiaat kansalaiset Suomessa
  - Aineisto edustaa ja on painotettu vastaamaan väestöä tässä ikäryhmässä
-

- 2.150 vastausta
  - Tutkimus toteutettiin internetkyselyinä Kantar TNS:n internetpaneeleissa
-

- Tulosten luottamusväli on kokonaistuloksen osalta +- 2,1 %-yksikköä (50% tulostasolla). Raportin viimeisellä sivulla on luottamusvälitaulukko.
  - Kyselyn tiedonkeruu toteutettiin marraskuussa 2022
  - Kysymyksiin vastaaminen kesti noin 12 minuuttia
  - Tutkimusaineisto on oikaistu väestötietojen mukaan
-

- Kyselyssä mukana tutkimuskysymykset ja vastaajien keskeiset sosiodemografiset tiedot
  - Kysymykset on suunnitellut Sitra yhdessä Kantar TNS:n Oy:n kanssa.
-

- Powerpoint-raportti tuloksista, kokonaisraportti (1 kpl), joka sisältää keskeisten taustaryhmien vertailut

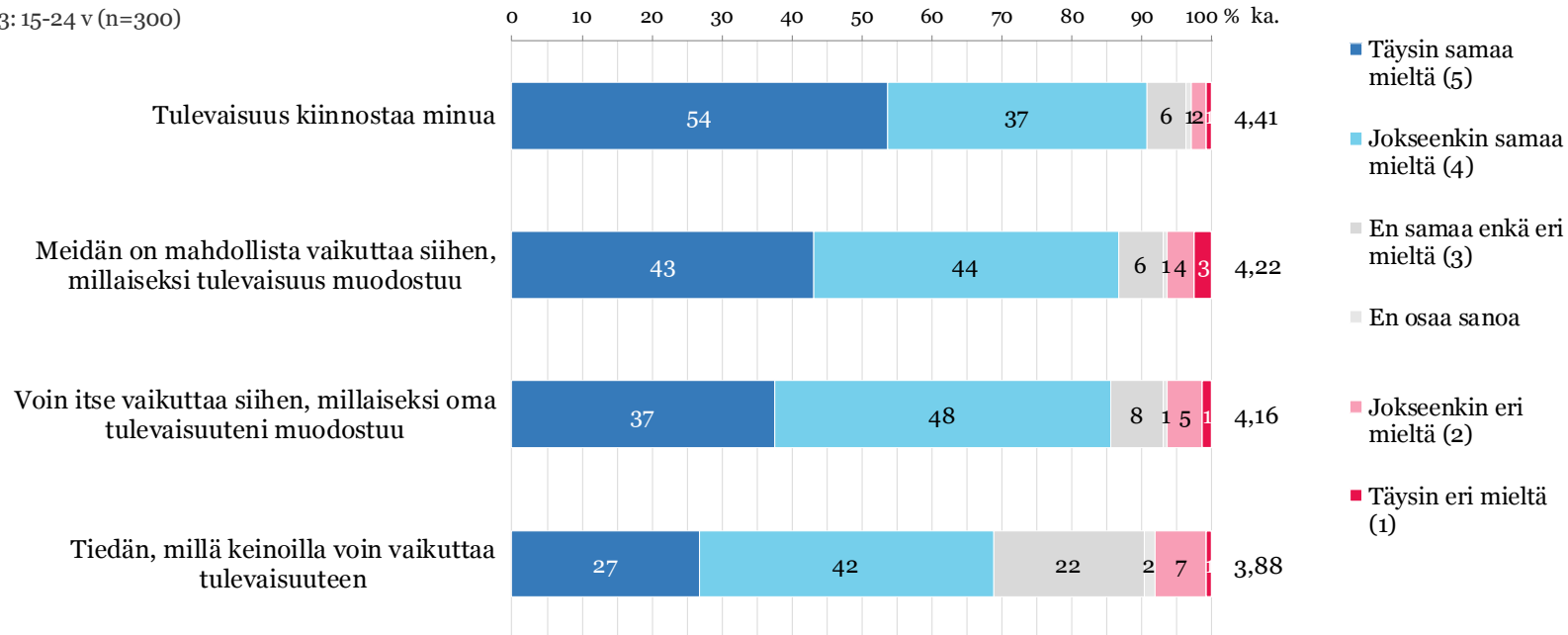
2. SUHTAUTUMINEN TULEVAISUUTEEN
KIINNOSTUS, VAIKUTUSMAHDOLLISUUDET,
PELKO, MAHDOLLISUUDET

Yleinen tulevaisuusorientaatio 2022

SUHTAUTUMINEN TULEVAISUUTEEN

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

2023: 15-24 v (n=300)

Kaikki vastaajat

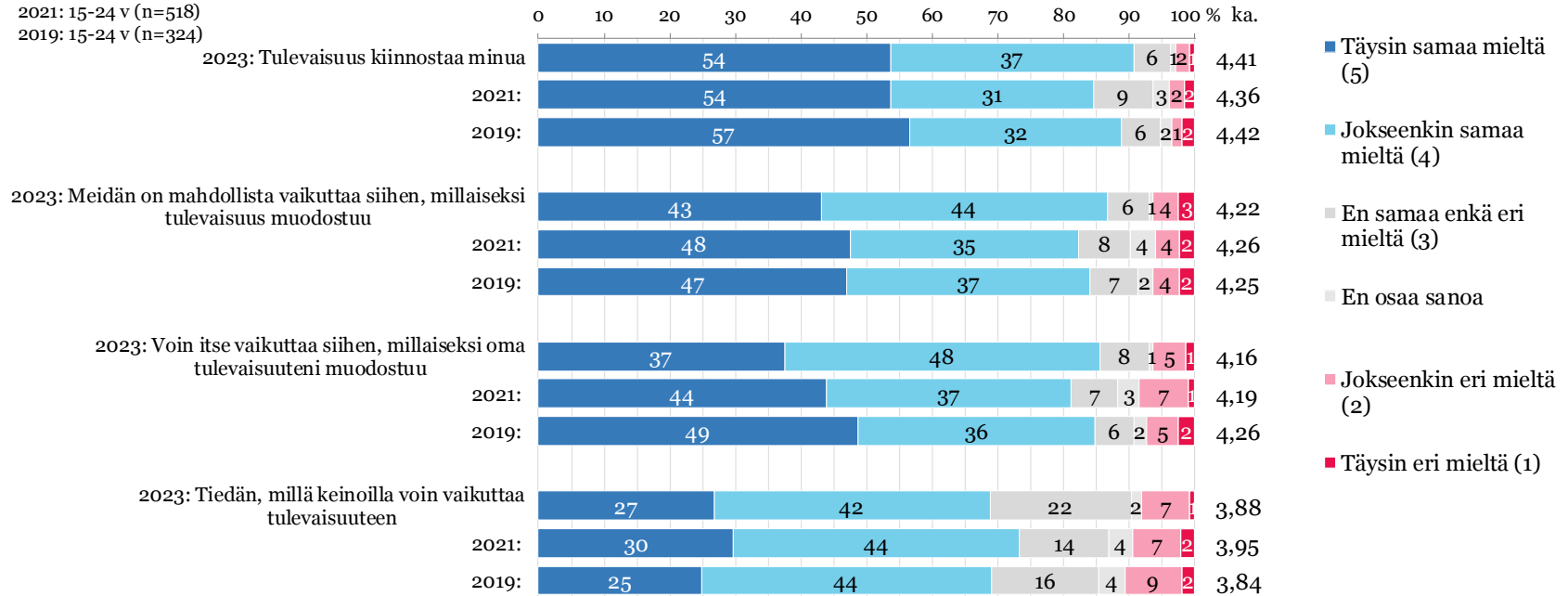
Yleinen tulevaisuusorientaatio Vuosivertailu

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

2023: 15-24 v (n=300)

2021: 15-24 v (n=518)

2019: 15-24 v (n=324)

Kaikki vastaajat

Yleinen tulevaisuusorientaatio

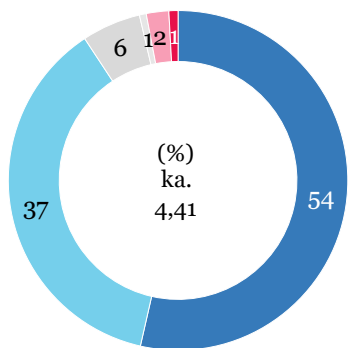
- Tulevaisuus kiinnostaa minua

SUHTAUTUMINEN
TULEVAISUUTEEN

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Tulevaisuus kiinnostaa minua

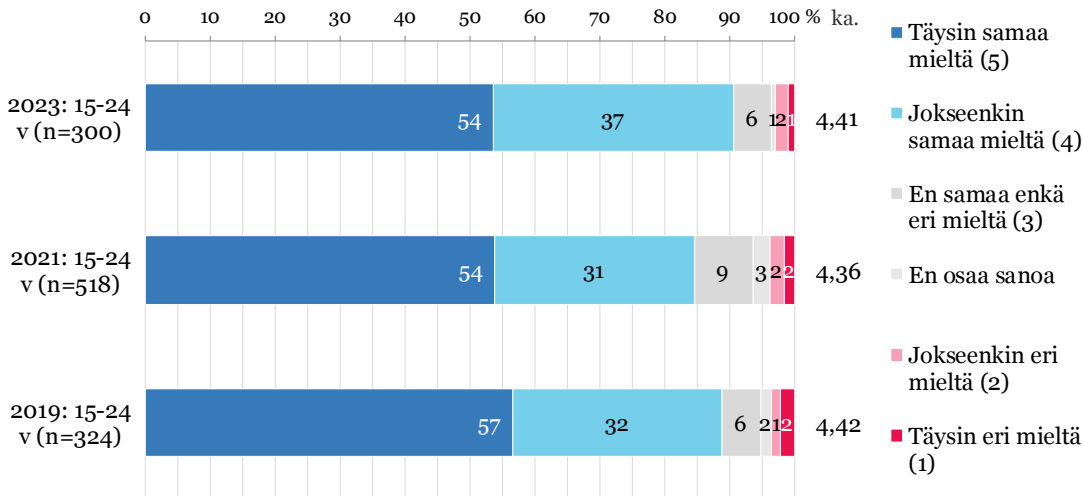
2023: 15-24 v (n=300)

- Täysin samaa mieltä (5)
- Jokseenkin samaa mieltä (4)
- En samaa enkä eri mieltä (3)
- En osaa sanoa
- Jokseenkin eri mieltä (2)
- Täysin eri mieltä (1)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Tulevaisuus kiinnostaa minua

Kaikki vastaajat

Yleinen tulevaisuusorientaatio

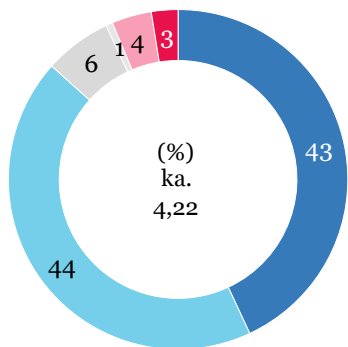
- Meidän on mahdollista vaikuttaa siihen, millaiseksi tulevaisuus muodostuu

SUHTAUTUMINEN
TULEVAISUUTEEN

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Meidän on mahdollista vaikuttaa siihen, millaiseksi tulevaisuus muodostuu

2023: 15-24 v (n=300)

- Täysin samaa mieltä (5)
- Jokseenkin samaa mieltä (4)
- En samaa enkä eri mieltä (3)
- En osaa sanoa
- Jokseenkin eri mieltä (2)
- Täysin eri mieltä (1)

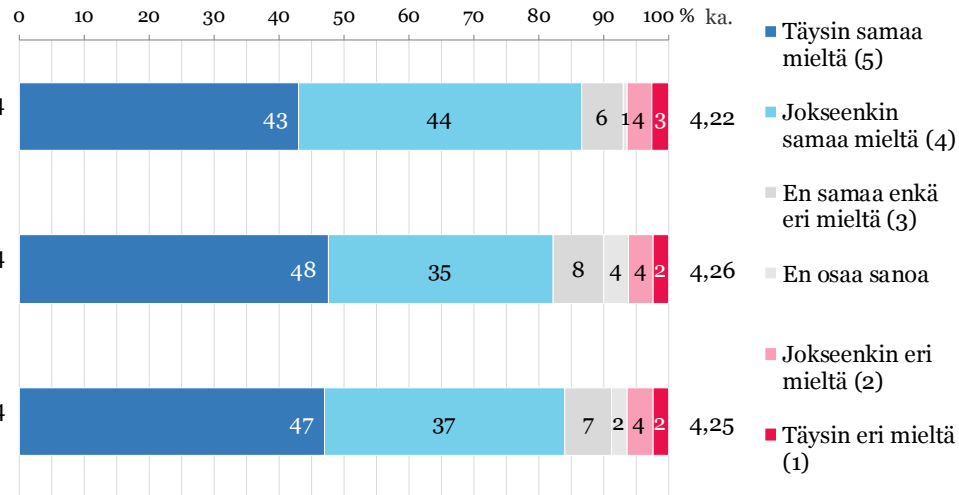
Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Meidän on mahdollista vaikuttaa siihen, millaiseksi tulevaisuus muodostuu

2023: 15-24 v (n=300)

2021: 15-24 v (n=518)

2019: 15-24 v (n=324)

Kaikki vastaajat

Yleinen tulevaisuusorientaatio

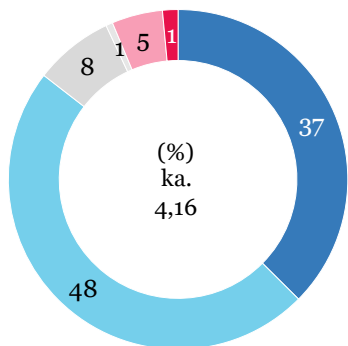
- Voin itse vaikuttaa siihen, millaiseksi oma tulevaisuuteni muodostuu

SUHTAUTUMINEN
TULEVAISUUTEEN

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Voin itse vaikuttaa siihen, millaiseksi oma tulevaisuuteni muodostuu

2023: 15-24 v (n=300)

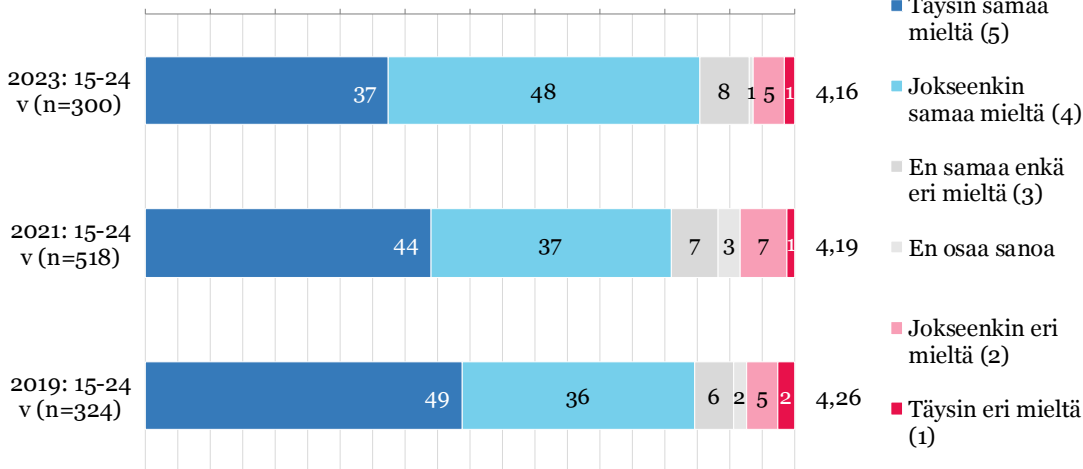

- Täysin samaa mieltä (5)
- Jokseenkin samaa mieltä (4)
- En samaa enkä eri mieltä (3)
- En osaa sanoa
- Jokseenkin eri mieltä (2)
- Täysin eri mieltä (1)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Voin itse vaikuttaa siihen, millaiseksi oma tulevaisuuteni muodostuu

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 % ka.

Kaikki vastaajat

Yleinen tulevaisuusorientaatio

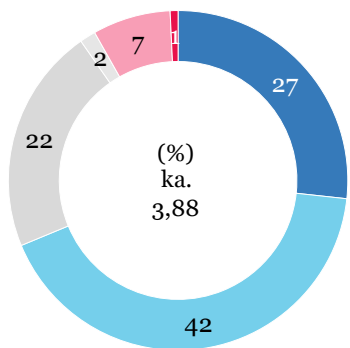
-Tiedän, millä keinoilla voin vaikuttaa tulevaisuuteen

SUHTAUTUMINEN
TULEVAISUUTEEN

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Tiedän, millä keinoilla voin vaikuttaa tulevaisuuteen

2023: 15-24 v (n=300)

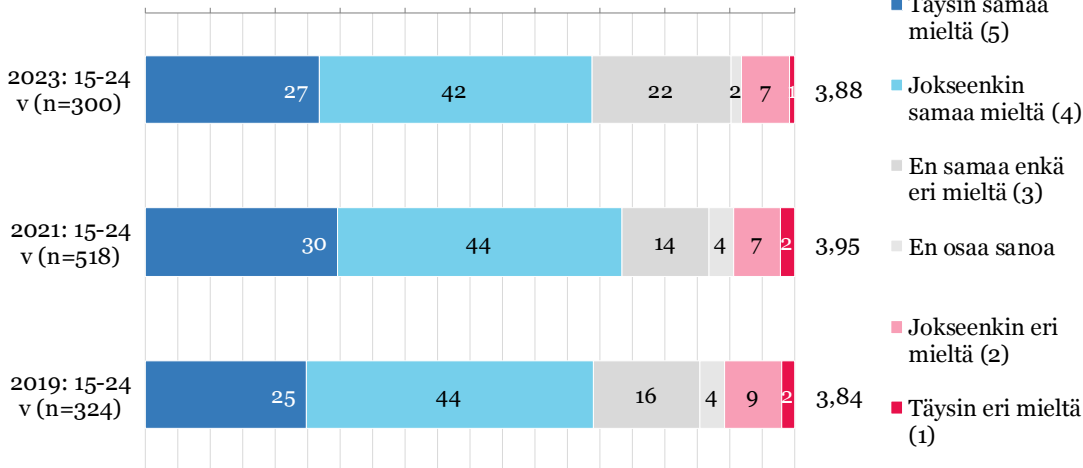

- Täysin samaa mieltä (5)
- Jokseenkin samaa mieltä (4)
- En samaa enkä eri mieltä (3)
- En osaa sanoa
- Jokseenkin eri mieltä (2)
- Täysin eri mieltä (1)

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Tiedän, millä keinoilla voin vaikuttaa tulevaisuuteen

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 % ka.

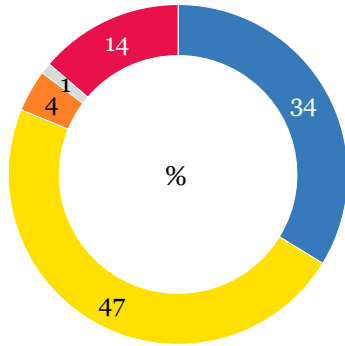

Kaikki vastaajat

Millaisena näkee tulevaisuuden

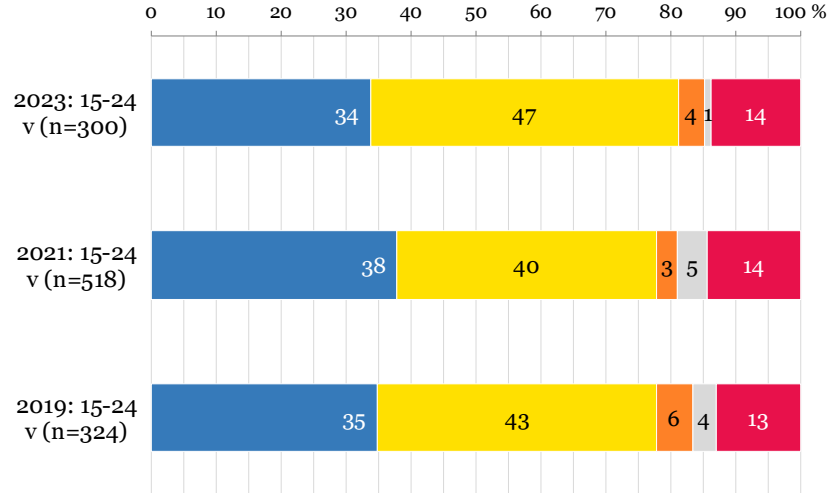
Millaisena näet tulevaisuuden? Valitse parhaiten omaa näkemystäsi kuvaava vaihtoehto.

2023: 15-24 v (n=300)

- Odotan innolla, näen siellä paljon mahdollisuuksia
- Välillä pelottaa, välillä odotan innolla
- Ei kiinnosta, elän tätä päivää
- En osaa sanoa
- Pelottaa, näen siellä paljon uhkakuvia

Millaisena näet tulevaisuuden? Valitse parhaiten omaa näkemystäsi kuvaava vaihtoehto.

Kaikki vastaajat

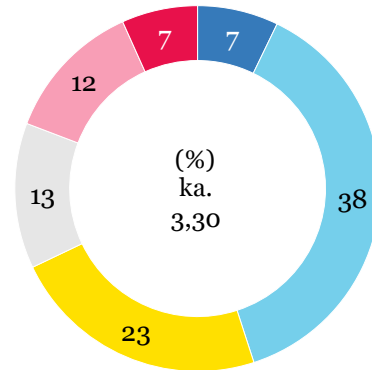
3. ARVIOT SUOMEN TULEVAISUUDESTA JA VENÄJÄN HYÖKKÄYSSODAN VAIKUTUKSET NÄKEMYKSEEN TULEVAISUUDESTA

Millaisena näkee Suomen tulevaisuuden

Verrattuna nykyhetkeen, onko tulevaisuus mielestäsi...

Millaisena näet Suomen tulevaisuuden?

2023: 15-24 v (n=300)

- Paljon parempi (5)
- Parempi (4)
- Ei parempi eikä huonompi (3)
- En osaa sanoa
- Huonompi (2)
- Paljon huonompi (1)

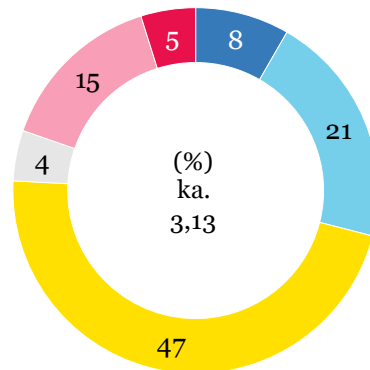
Kaikki vastaajat

Kuinka paljon Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on vaikuttanut näkemykseesi tulevaisuudesta?

ARVIOT VENÄJÄN
HYÖKKÄYSSODAN
VAIKUTUKSESTA

Kuinka paljon Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on vaikuttanut näkemykseesi tulevaisuudesta?

2023: 15-24 v (n=300)

- Erittäin paljon (5)
- Paljon (4)
- Jonkin verran (3)
- En osaa sanoa
- Vain vähän (2)
- Ei lainkaan (1)

Kaikki vastaajat

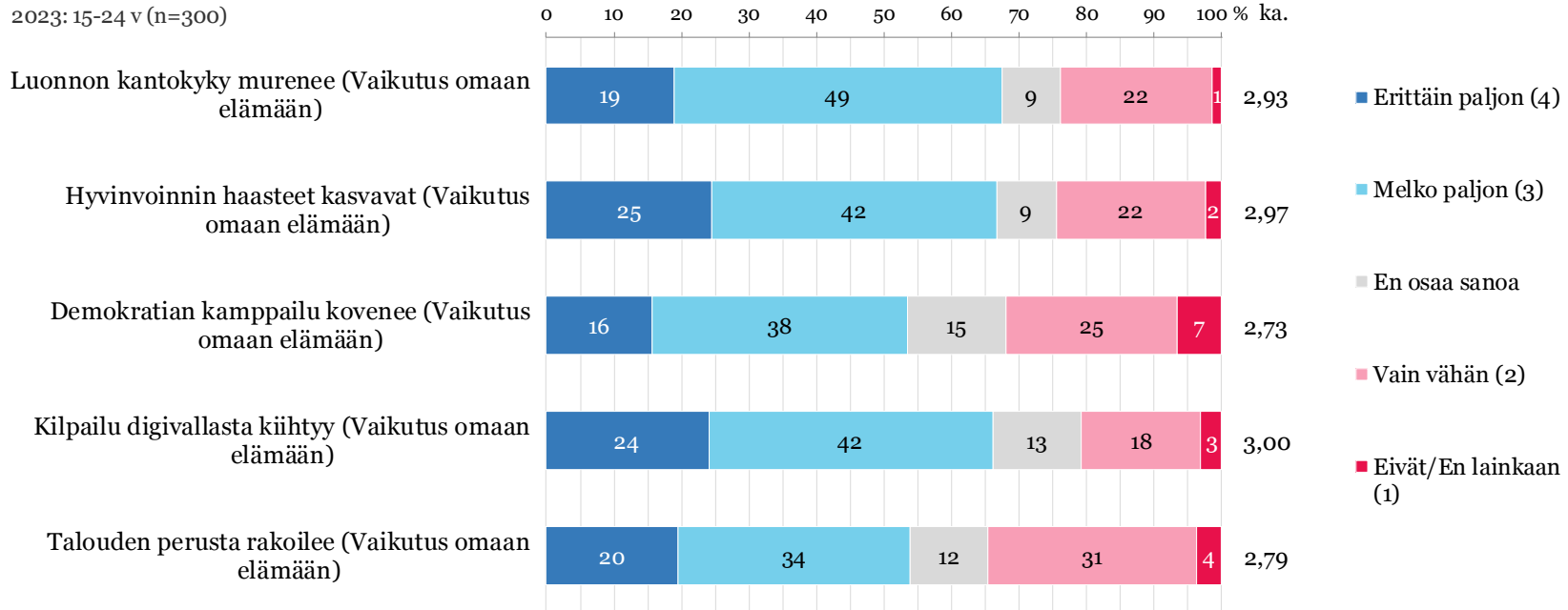
4. SUHDE MEGATRENDEIHIN

Kehityskulkujen vaikutus omaan elämään

Kuinka paljon mainitut kehityskulut vaikuttavat omaan elämään?

2023: 15-24 v (n=300)

Kaikki vastaajat

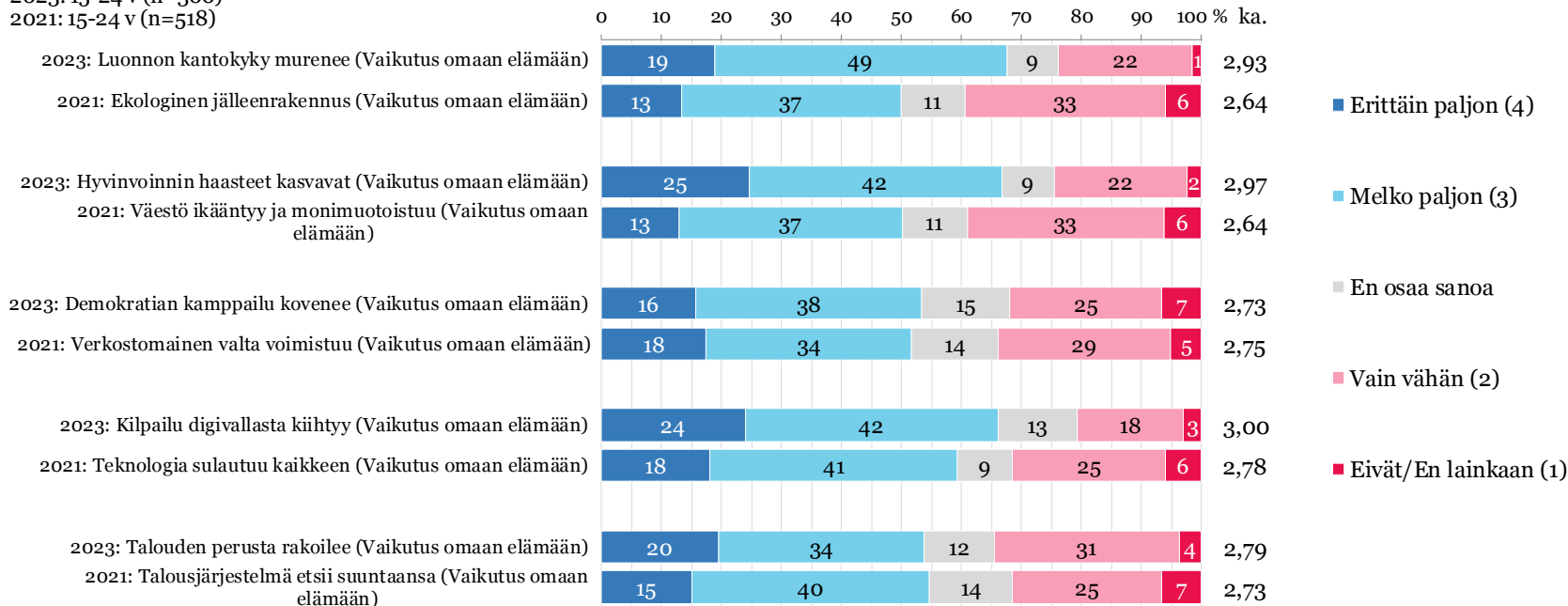
Kehityskulkujen vaikutus omaan elämään

Vuosivertailu

Kuinka paljon mainitut kehityskulut vaikuttavat omaan elämään?

2023: 15-24 v (n=300)

2021: 15-24 v (n=518)

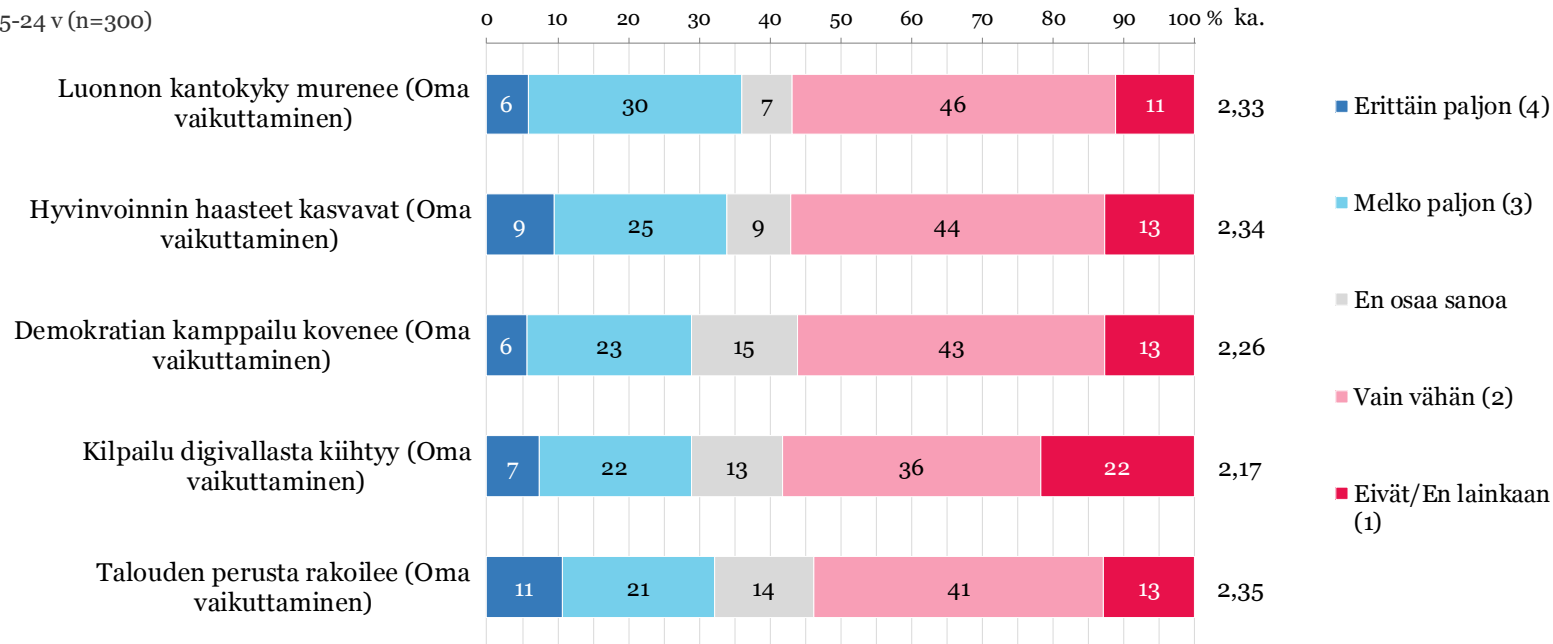

Kaikki vastaajat

Kuinka paljon kokee voivansa itse vaikuttaa kehityskuluihin

Kuinka paljon voi mielestään itse vaikuttaa mainittuihin kehityskuluihin?

2023: 15-24 v (n=300)

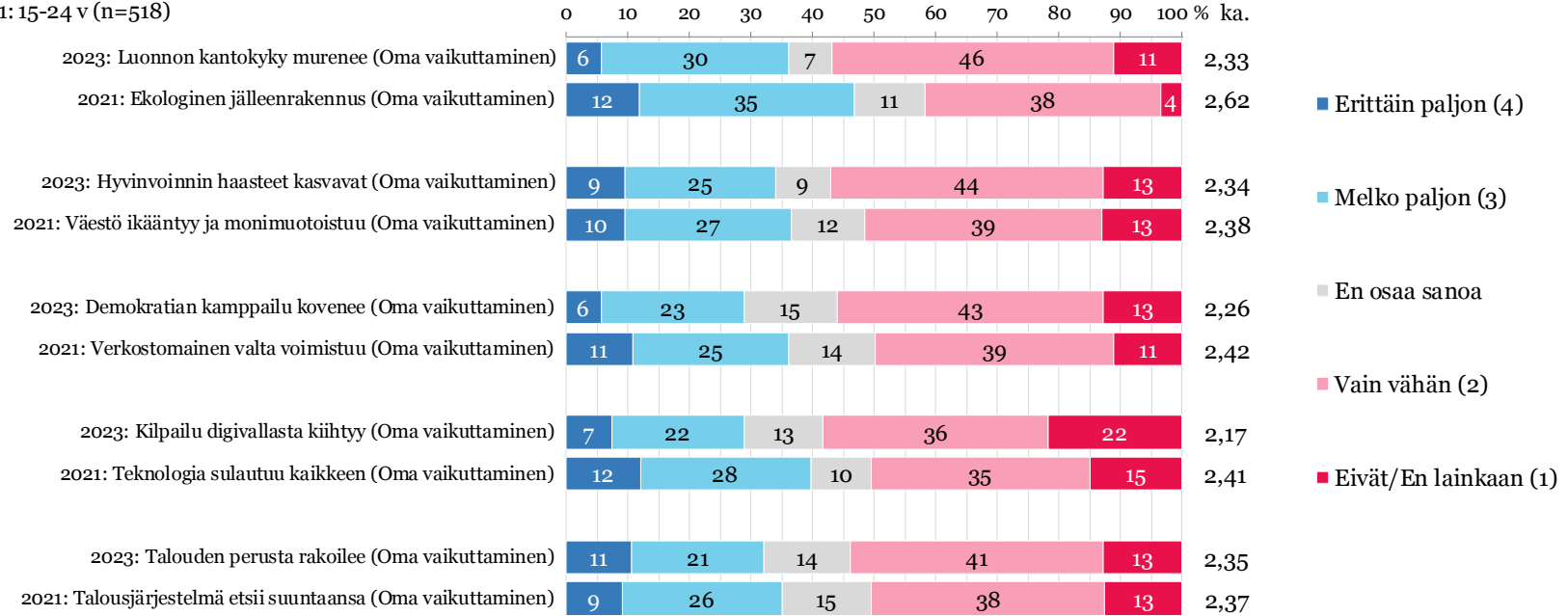
Kaikki vastaajat

Kuinka paljon kokee voivansa itse vaikuttaa kehityskuluihin Vuosivertailu

Kuinka paljon voi mielestään itse vaikuttaa mainittuihin kehityskuluihin?

2023: 15-24 v (n=300)

2021: 15-24 v (n=518)

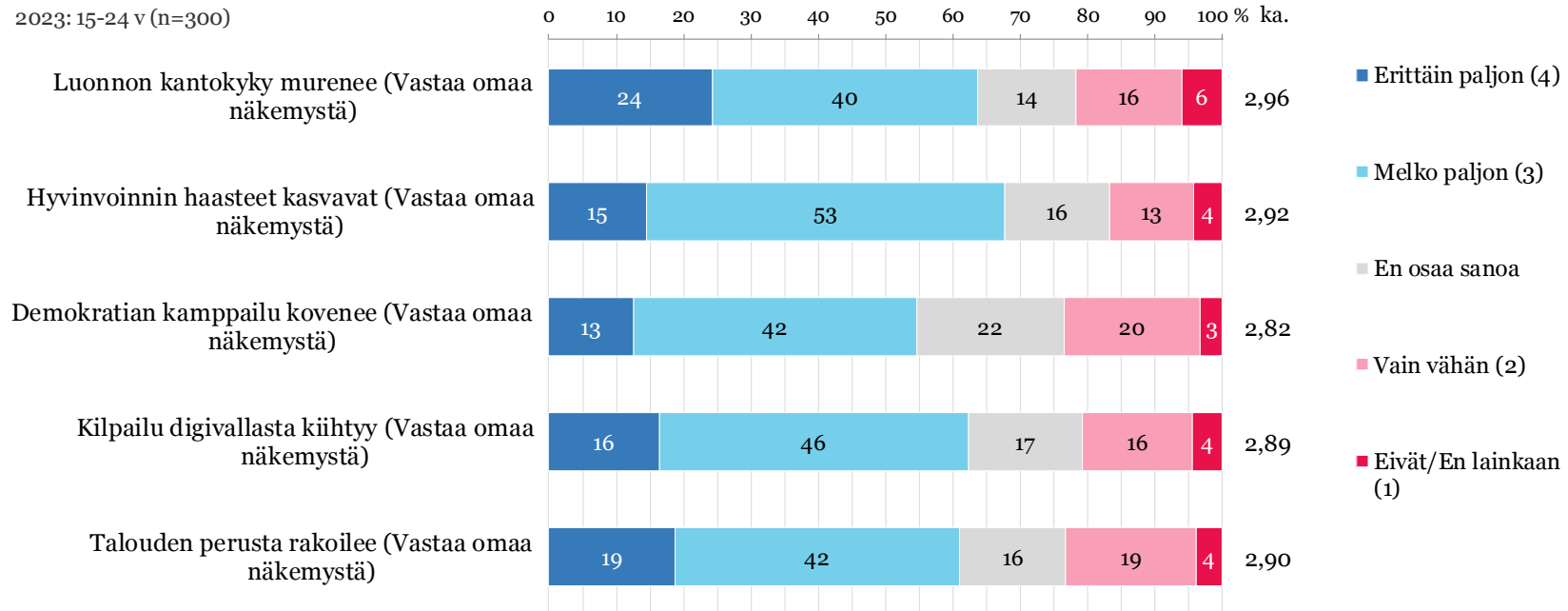

Kaikki vastaajat

Kuinka hyvin kehityskulut vastaavat omaa näkemystä

Kuinka hyvin edellä mainitut kehityskulut vastaavat omaa näkemystä kehityksestä?

2023: 15-24 v (n=300)

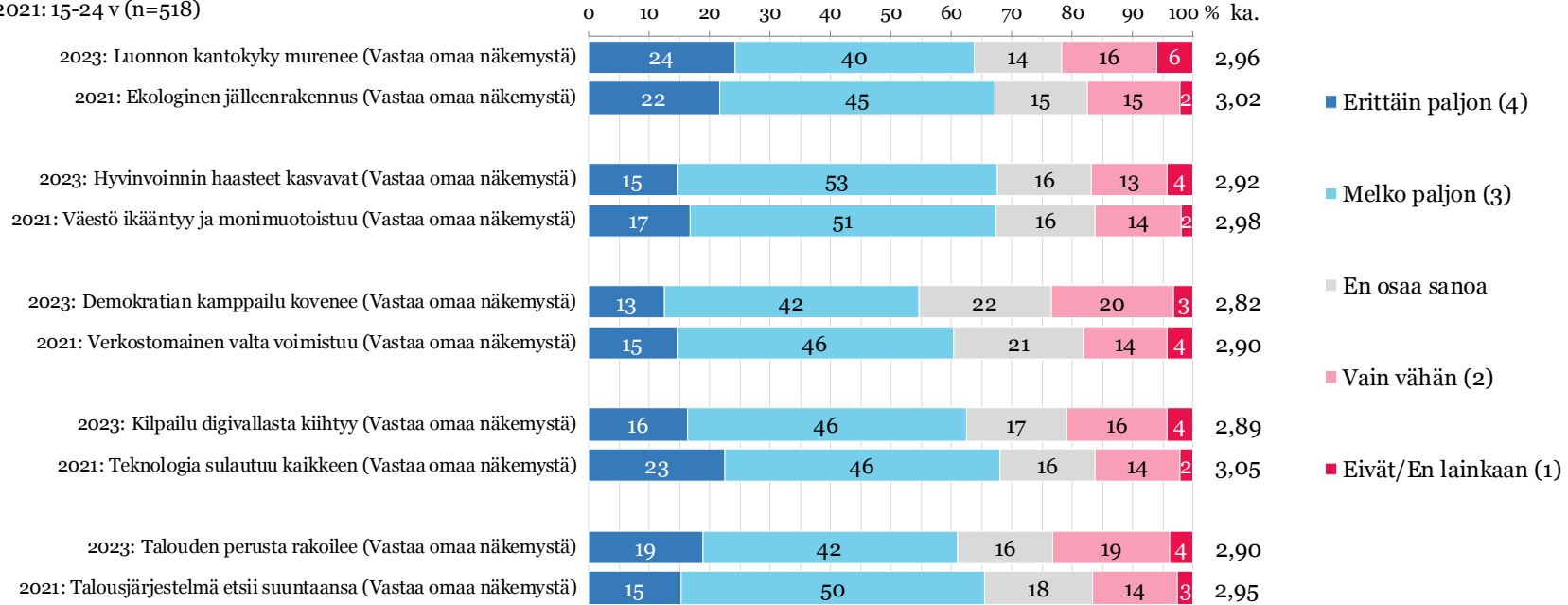
Kaikki vastaajat

Kuinka hyvin kehityskulut vastaavat omaa näkemystä Vuosivertailu

Kuinka hyvin edellä mainitut kehityskulut vastaavat omaa näkemystä kehityksestä?

2023: 15-24 v (n=300)

2021: 15-24 v (n=518)

Kaikki vastaajat

5. YHTEISKUNNALLISET TAVOITTEET, TOIVOTTAVUUS JA MERKITYS EDUSKUNTAVAALEISSA

Tärkeät asiat, jotka haluaisi nähdä toteutuvan seuraavien 10 vuoden aikana

Mitkä seuraavista asioista haluaisit nähdä toteutuvan seuraavien 10 vuoden aikana?
Voit valita enintään viisi asiaa.

2023: 15-24 v (n=300)

Kaikki vastaajat

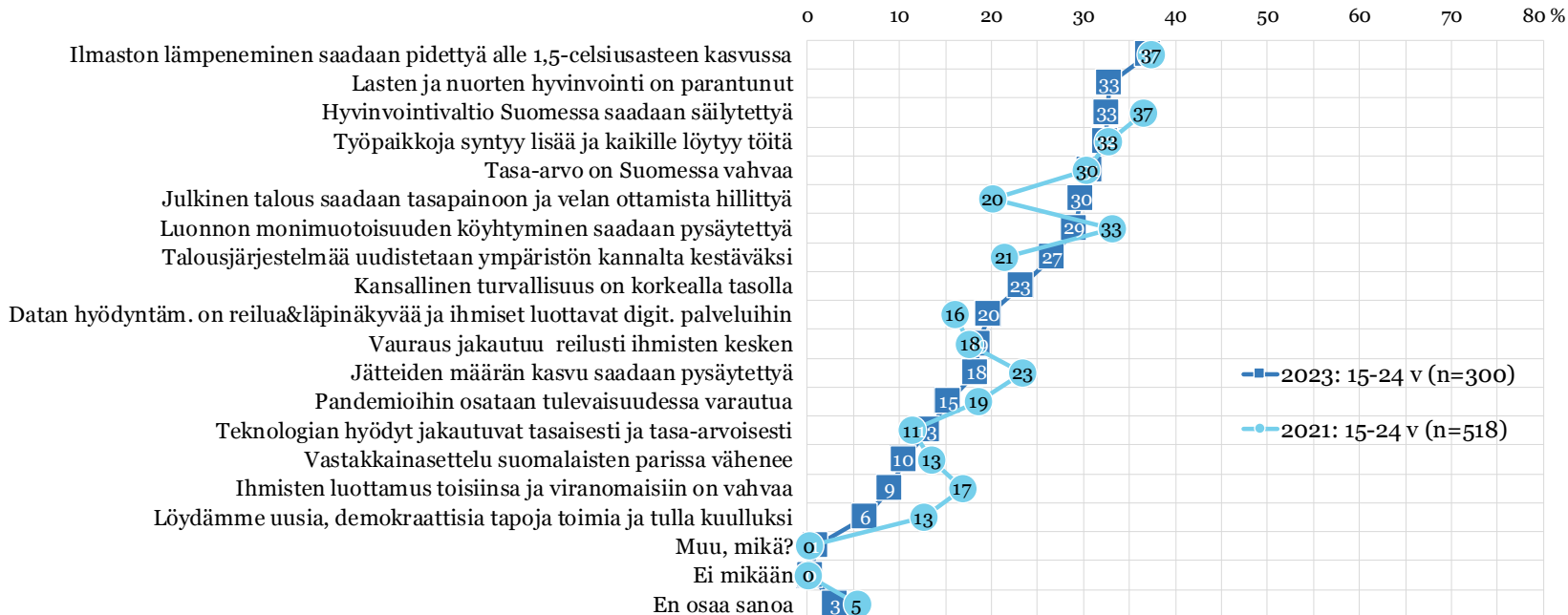

Tärkeät asiat, jotka haluaisi nähdä toteutuvan seuraavien 10 vuoden aikana

Vuosivertailu

YHTEISKUNNALLISET TAVOITTEET

Mitkä seuraavista asioista haluaisit nähdä toteutuvan seuraavien 10 vuoden aikana?
 Voit valita enintään viisi asiaa.

Kaikki vastaajat

Tärkeimmät asiat kun miettii ketä äänestää seuraavissa eduskuntavaaleissa

Mitkä seuraavista asioista ovat tärkeimpiä mieltiessäsi ketä äänestät seuraavissa EDUSKUNTAvaaleissa?
Voit valita enintään viisi asiaa.

2023: 15-24 v (n=300)

Kaikki vastaajat

- Tärkeät asiat, jotka haluaisi nähdä toteutuvan seuraavien 10 vuoden aikana

YHTEISKUNNALLISET
TAVOITTEET

- Tärkeimmät asiat kun mieltii ketä äänestää seuraavissa eduskuntavaaleissa

Mitkä seuraavista asioista haluaisit nähdä toteutuvan seuraavien 10 vuoden aikana? Voit valita enintään viisi asiaa.

2023: 15-24 v (n=300)

Ilmaston lämpeneminen saadaan pidettyä alle 1,5-celsiusasteen kasvussa

Lasten ja nuorten hyvinvointi on parantunut

Hyvinvointivaltio Suomessa saadaan säilytettyä

Työpaikkoja syntyy lisää ja kaikille löytyy töitä

Tasa-arvo on Suomessa vahvaa

Julkinen talous saadaan tasapainoon ja velan ottamista hillittyä

Luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen saadaan pysäytettyä

Talousjärjestelmää uudistetaan ympäristön kannalta kestäväksi

Kansallinen turvallisuus on korkealla tasolla

Datan hyödyntäm. on reilua&läpinäkävää ja ihmiset luottavat digit. palveluihin

Vauraus jakautuu reilusti ihmisten kesken

Jätteiden määrän kasvu saadaan pysäytettyä

Pandemioihin osataan tulevaisuudessa varautua

Teknologian hyödyt jakautuvat tasaisesti ja tasa-arvoisesti

Vastakkainasettelu suomalaisten parissa vähenee

Ihmisten luottamus toisiinsa ja viranomaisiin on vahvaa

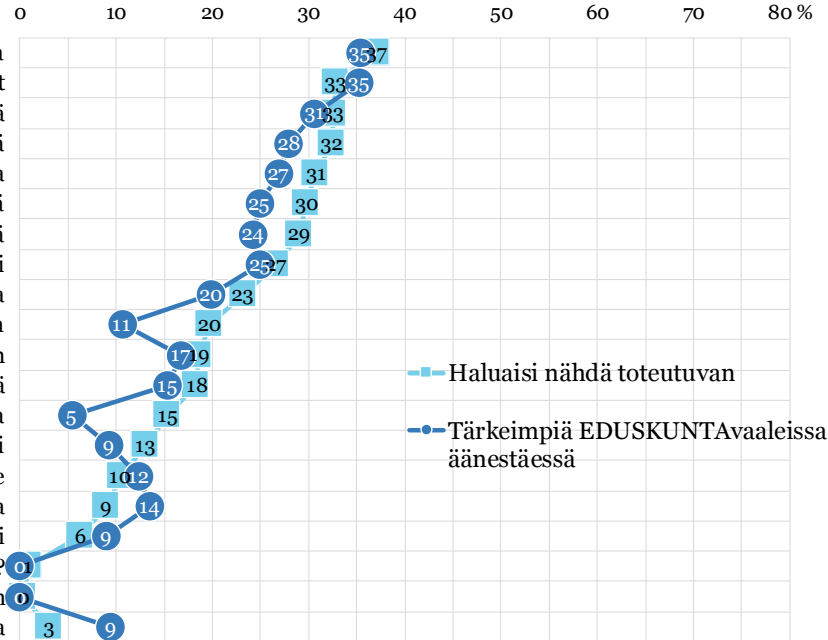
Löydämme uusia, demokraattisia tapoja toimia ja tulla kuulluksi

Muu, mikä?

Ei mikään

En osaa sanoa

Mitkä seuraavista asioista ovat tärkeimpiä mieltiessäsi ketä äänestät seuraavissa EDUSKUNTAvaaleissa? Voit valita enintään viisi asiaa.

Kaikki vastaajat

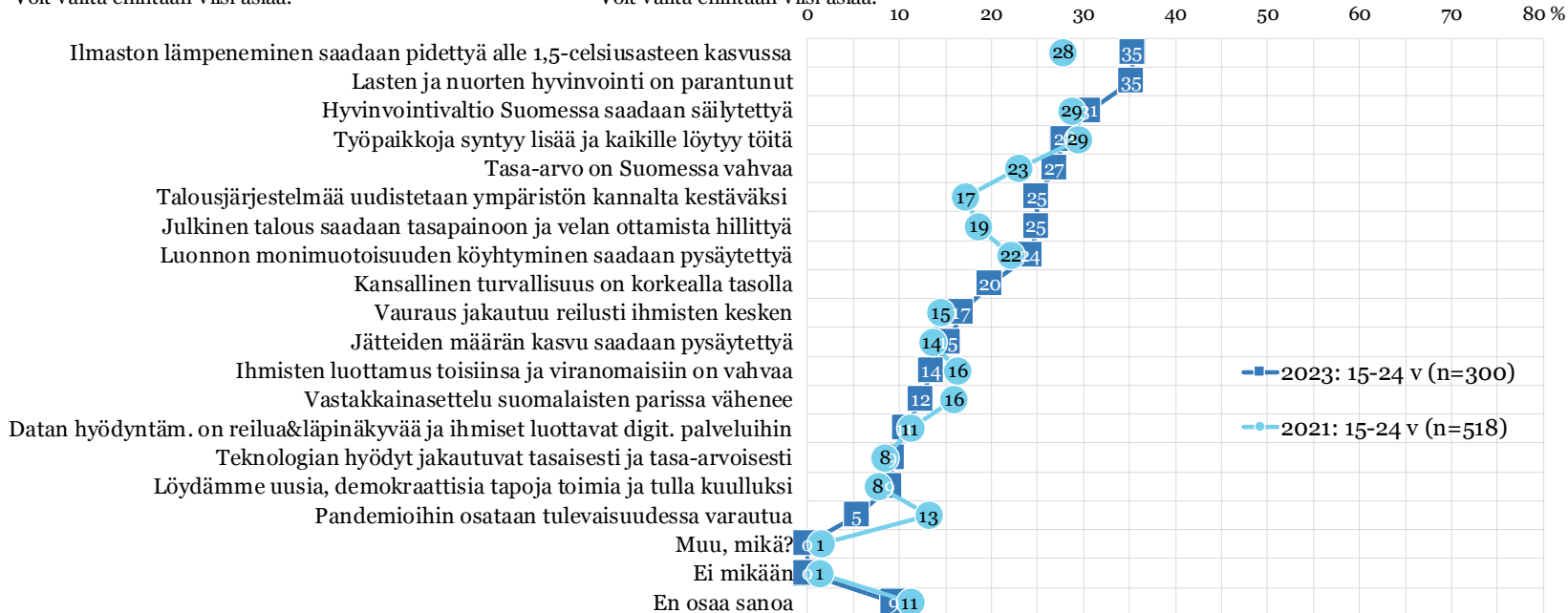
Tärkeimmät asiat kun mieltii ketä äänestää seuraavissa eduskunta-/kuntavaaleissa

Vuosivertailu

YHTEISKUNNALLISET
TAVOITTEET

2023: Mitkä seuraavista asioista ovat tärkeimpiä miettiessäsi ketä äänestät seuraavissa EDUSKUNTAvaaleissa?
Voit valita enintään viisi asiaa.

2021: Mitkä seuraavista asioista ovat tärkeimpiä miettiessäsi ketä äänestät seuraavissa KUNTAvaaleissa?
Voit valita enintään viisi asiaa.

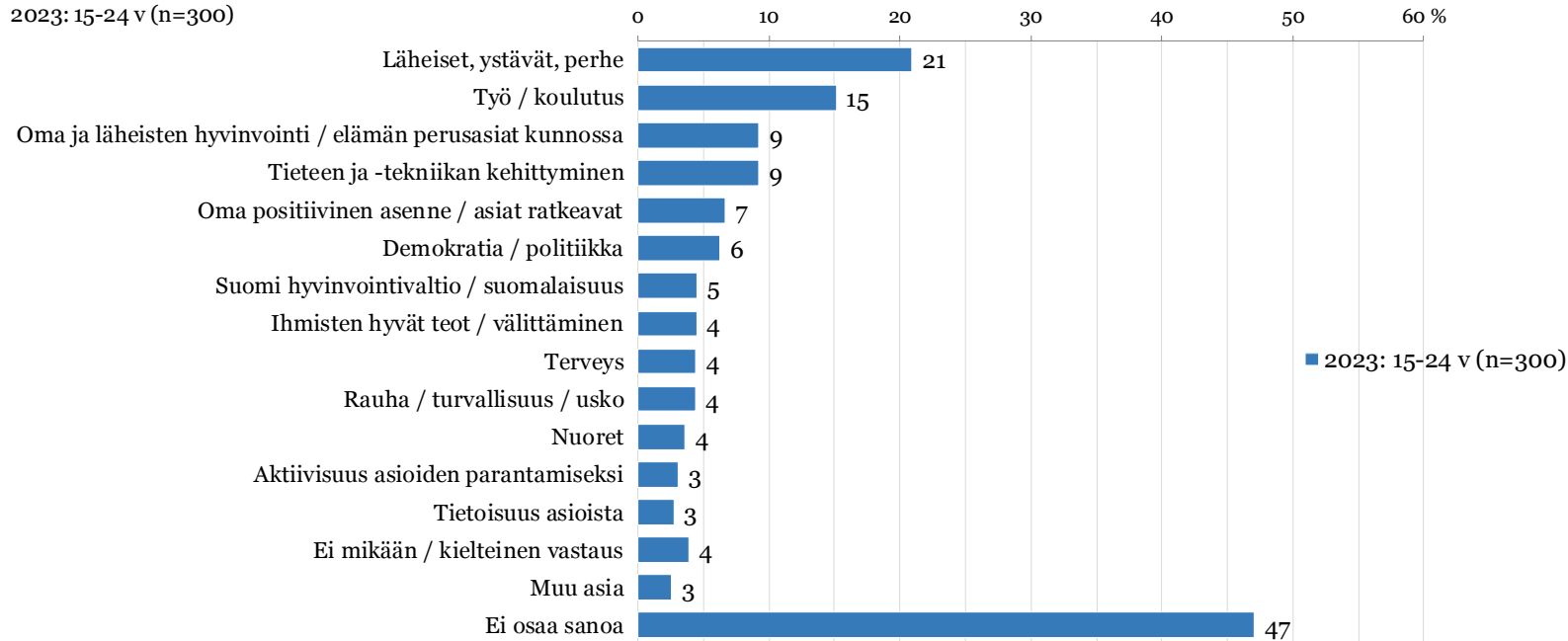
Kaikki vastaajat

Kun ajattelet seuraavaa 5 vuotta, mikä antaa sinulle toivoa?

Kun ajattelet seuraavaa 5 vuotta, mikä antaa sinulle toivoa?

Kirjoita vastaus tähän...

2023: 15-24 v (n=300)

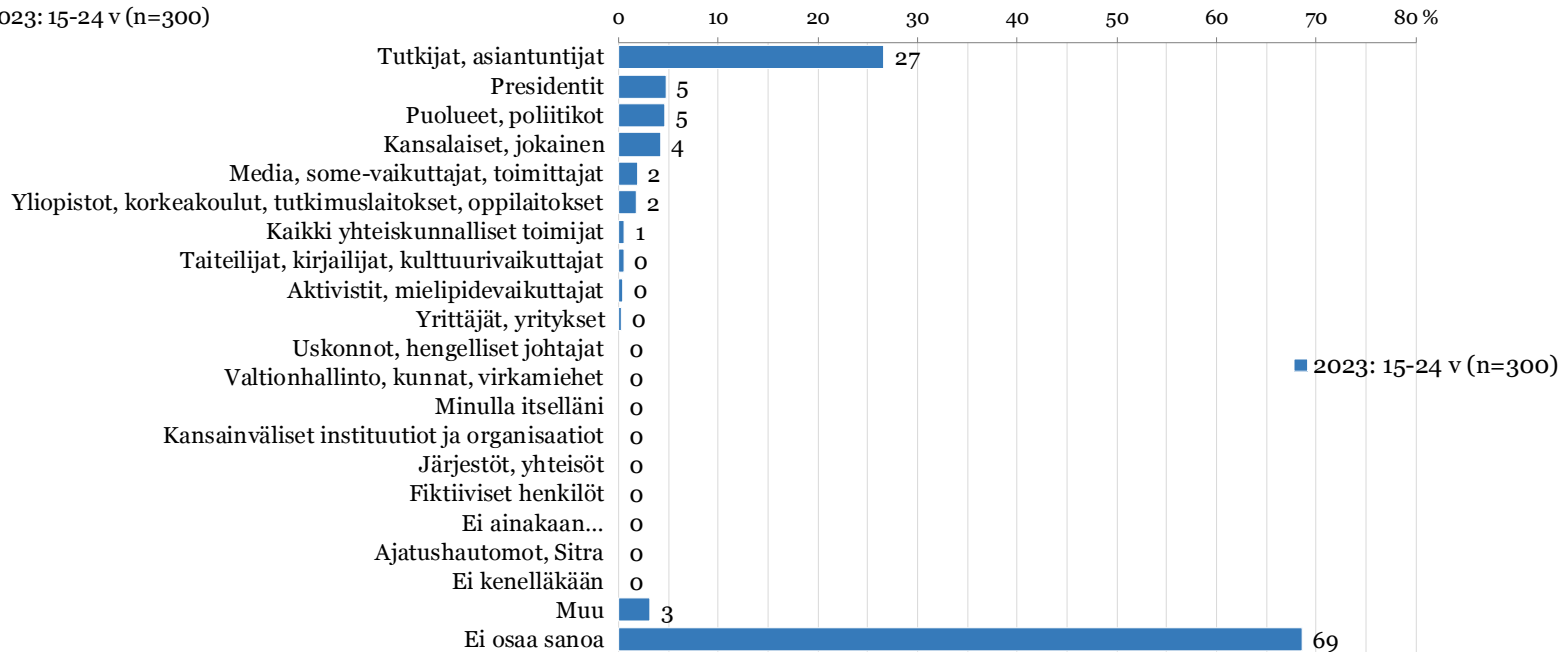
Kaikki vastaajat

Kenellä on mielestäsi mielenkiintoista sanottavaa tulevaisuudesta ja siihen liittyvistä asioista?

Kenellä on mielestäsi mielenkiintoista sanottavaa tulevaisuudesta ja siihen liittyvistä asioista?

Kirjoita vastaus tähän...

2023: 15-24 v (n=300)

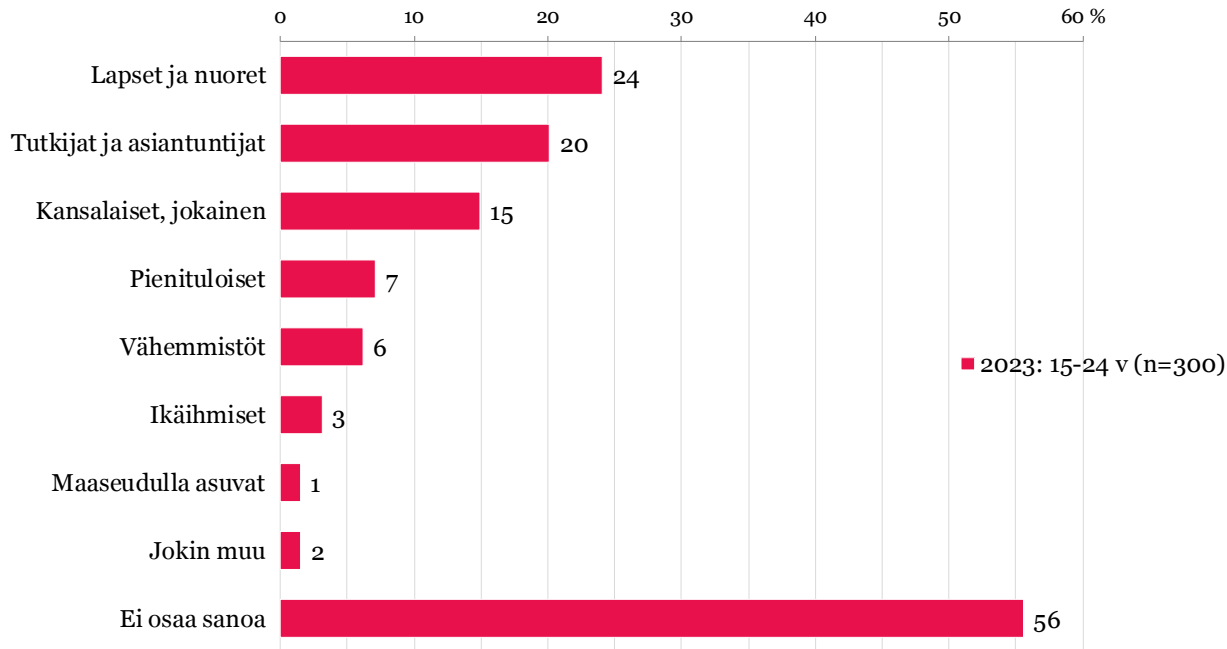
Kaikki vastaajat

Kenen ääni ei kuulu riittävästi keskustelussa tulevaisuudesta?

Kenen ääni ei kuulu riittävästi keskustelussa tulevaisuudesta?

Kirjoita vastaus tähän...

2023: 15-24 v (n=300)

Kaikki vastaajat

**RISE TO
SHINE!**

sitra.fi | seuraavaerä.fi
@sitrafund

SITRA

95 % LUOTTAMUSVÄLI, %-yksikköä

Tulokseksi saatu %-osuus	VASTAAJAMÄÄRÄ																	
	20	40	60	80	100	140	180	220	260	300	400	500	600	800	1000	2000	3000	5000
5 tai 95	± 13,2	± 8,5	± 6,5	± 5,5	± 4,8	± 3,9	± 3,4	± 3,1	± 2,8	± 2,6	± 2,2	± 2,0	± 1,8	± 1,5	± 1,4	± 1,0	± 0,8	± 0,6
10 tai 90	± 14,9	± 10,1	± 8,1	± 6,9	± 6,1	± 5,1	± 4,5	± 4,1	± 3,7	± 3,5	± 3,0	± 2,7	± 2,4	± 2,1	± 1,9	± 1,3	± 1,1	± 0,8
15 tai 85	± 16,3	± 11,4	± 9,2	± 8,0	± 7,1	± 6,0	± 5,3	± 4,8	± 4,4	± 4,1	± 3,5	± 3,1	± 2,9	± 2,5	± 2,2	± 1,6	± 1,3	± 1,0
20 tai 80	± 17,3	± 12,4	± 10,1	± 8,8	± 7,9	± 6,6	± 5,9	± 5,3	± 4,9	± 4,5	± 3,9	± 3,5	± 3,2	± 2,8	± 2,5	± 1,8	± 1,4	± 1,1
25 tai 75	± 18,2	± 13,2	± 10,8	± 9,4	± 8,4	± 7,1	± 6,3	± 5,7	± 5,3	± 4,9	± 4,2	± 3,8	± 3,5	± 3,0	± 2,7	± 1,9	± 1,6	± 1,2
30 tai 70	± 18,9	± 13,8	± 11,4	± 9,9	± 8,9	± 7,5	± 6,7	± 6,0	± 5,5	± 5,2	± 4,5	± 4,0	± 3,7	± 3,2	± 2,8	± 2,0	± 1,6	± 1,3
35 tai 65	± 19,4	± 14,2	± 11,8	± 10,3	± 9,2	± 7,8	± 6,9	± 6,3	± 5,8	± 5,4	± 4,7	± 4,2	± 3,8	± 3,3	± 3,0	± 2,1	± 1,7	± 1,3
40 tai 60	± 19,8	± 14,6	± 12,1	± 10,5	± 9,4	± 8,0	± 7,1	± 6,4	± 5,9	± 5,5	± 4,8	± 4,3	± 3,9	± 3,4	± 3,0	± 2,2	± 1,8	± 1,4
45 tai 55	± 20,0	± 14,7	± 12,2	± 10,7	± 9,6	± 8,1	± 7,2	± 6,5	± 6,0	± 5,6	± 4,9	± 4,3	± 4,0	± 3,4	± 3,1	± 2,2	± 1,8	± 1,4
50	± 20,1	± 14,8	± 12,3	± 10,7	± 9,6	± 8,2	± 7,2	± 6,6	± 6,0	± 5,6	± 4,9	± 4,4	± 4,0	± 3,5	± 3,1	± 2,2	± 1,8	± 1,4

Esimerkki tulkinnasta:

Tutkimuskysymykseen on vastannut 510 henkilöä. Vastaajista 33% vastasi "samaa mieltä". Taulukosta etsitään vastaajamäärä, joka on lähinnä tutkimuskysymyksen vastaajamäärää, sekä %-osuus, joka on lähinnä tutkimuskysymyksen tutkittavan vastausluokan %-osuutta. Taulukossa lähinnä vastaajamäärää 510 on vastaajamäärä 500 ja lähinnä %-osuutta 33 on %-osuus 35. Luottamusväli on vastaajamäärän 500 ja %-osuuden 35 leikkauskohdassa. Tutkimuskysymyksestä "samaa mieltä" olevien %-osuus koko väestössä on siis 95% todennäköisyydellä välillä $33 \pm 4,2$ eli välillä 28,8 - 37,2